

HIPPOCRATES. 23

ad consistentiam melle Paulo duricrem.

Notandum Saponem annorum 5. perfectiorem fore 4. & hunc meliorem trium. Item inter effundendam aquam odoriferam, non statim agitatione pinsandum, sed in quiete sinendum per diem & noctem, vt paulatim intret humor non secus quam si cretam humido emollire velles.

Sal Maris, quia non est corpus vacuum, vt sunt alcalia salia, cum pinguedine in Saponem non coagulatur, habet enim ambas facultates difficulter separabiles vt in Clavis capite quarto ex professo demonstraui.

Sal marinum non fit sapo.

Utrum componitur & dissoluitur.

Cap. 5.

Vtrum sit ex eodem Silice, & eodem Sale alcali, regula contraria, & non via humida vt sapo, sed sicca & ignea fusione vel liquatione. Miscentur autem tres aliquando duæ saltem partes pulueris silicis, cum parte vna salis alcali (& non cibarii acidi) quod rodendo liquat silicem, & in fusionis igne absorbet, alcali inquam
pars

24 TACHENII

pars absorbet acidum illud quod
 filex pro calce continet, superna-
 tatque interim fuso silici quod vo-
 catur à vitrariis axungia aut fel
 vitri. Altera pars alcali coit cum si-
 lice, saturaturque de eo, & quia in
 eodem consistere nequeunt, vt
 docet Hippoc. euadunt ambo in
 pellucidam massam, aiuntque ar-
 tifices vitrum esse coctum.

*Anatron
 Crollio, in
 lapide me-
 dicamen-
 toso.*

Alcali autem supernatans acido
 saturatum ferreo cochleari depō-
 nunt, illudque vitri fel dicunt, id
 proiiciunt, tanquam pro vitro in-
 utile, in falsum enim commuta-
 tum est à permixtione, idèd pasto-
 res pecoribus illud ad lingendum
 porrigunt, præcipuè in locis vbi
 Sal carius venditur. Hoc humido
 Cælo facile in liquorem abit, &
 Silicum puluis ab eo sponte exci-
 dit, liquor calore coagulatur in
 verum sal commune, quod probat
 eius granulatio, & deinde distil-
 latio. Fundus vero vel sæx in vri-
 næ difficultatibus est medicamen-
 tum non contemnendum, non se-
 cus quam filex ignitus & in aqua
 vel vino extinctus vt docet Hart-
 mannus in praxi, vt & keslerus
 Centuria quarta titulo Hydropi-
 cum.

Hæc autem aqua aliquando
 frustra

HIPPOCRATES. 25

frustra propinata fuit, præsertim quando silex minore vel maiore quam par sit calore excandescit, & diuretica illa vis perit, perit autem cum ignis calor silicem alcalizat, id est quando ambæ facultates in vnum coeunt, tunc ad urinæ loca non pertingit ratione fixitatis, imò & alia urinam mouentia tunc temporis retardat, quatenus stomachi digestionem, quæ est ex acido, perturbat, sibi que appropriat. Et ideo veteres cæperunt vitrum in silicum puluerem reducere per extinctionem in acidum salem cum felici successu.

Hanc reductionem, & præparationem plane Hippocraticam & ingeniosissimam vocat reformatore more suo fol. 732. phar. *leuidensem inutilem, ineptam, & omni iure explodendam. Videant inquit quam turpiter se dent tales Philosophi putatij, & sermocinales, qui vera philosophia destituuntur, & in quantos ruant errores, ut non solum illis, qui penitus naturam, eiusque penetralia scrutantur, sed & rusticis ipsis, imò lippis & tonsoribus, nec non vetulis & anis se deridendos propinent. Vitrum hoc modo præparatum (pergit scriba aculeis pungere) sine pe-*

Monstruosus sermo, monstruosus ingenij est index ait Galenus

*Tantum
na est ab
re tua otij
tibi aliena
ut curei?
Terent.*

*riculo, aut detrimento, agrotis, l' cet
illud protinus non senserit, exhiberi
minime potest.*

Ego vero probabo contra reformatoris friuola fundamenta eum qui docuit vitri ustionem, rectè sensisse, illumque à columnis quibus illum scriba aspersit, vindicabo, & præcipuè contra illud: *Quod vitrum hoc modo preparatum, sine periculo aut detrimento agrotis exhiberi non possit.*

*Vitrum
unde habet
suum com
poni, in id
per idem
suum ha-
bet resolui*

Accipe ergo vitrum clarum, pellucidum, illudque cum pluri, & vitro simili alcali liquato, postea aeri humido illud expone & reperies mox totum vitrum resolui in aquam, huic affunde sufficiens acidum, id est alcali contrarium, & cadit silicum pulvis. Hic pulvis amplius vitrum non est sed pulvis inquam ipsius silicis, à quo scriba abhorret, & sine detrimento agrotis non exhiberi asserit: immemor, se silicum puluerem Reginis commendare ad lactis generationem in Append. Regia fol. 136.

pulvis silicium.

Veteres separandi artem mortalibus diuinitus concessam ita exacte non habebant, vt in hoc seculo; per discursum tamen eam cognoscebant, extinguere id est fundere itaque ceperunt vitri pol-
linem,

HIPPOCRATES. 27

linem, in cineribus stipitum fabarum, quorum sal ex acido falsus est, ut suo loco ostendam, fusionem repetebant semper nouo cum cinere, pulueremque vitri aqua abluiebant, ita ut quaelibet fusio fuerit vitri vel eius alcali destructio, illudque abluiebant, & rursus fusioni committebant, donec fabarum cinerum sal omne alcali destruxerat & impalpabilem puluerem relinquebat. Hic puluis silicum est, non secus quam ille, qui supra cum alcali liquatus, & acido præcipitatus, quem scriba plebeis per os tutò exhiberi posse non putat, & ut dixi Reginis lac generare promittit.

Hac in præparatione quam reformator ex ignauia & inscitia leuidensem appellat, latet profunda naturalium rerum notitia, ut paulatim apparebit, & nullo modo eius assumptio est timenda, ut falsè docet scriba. Sed plurimum ignorantis plurima timere necesse est.

Sed cum curiosis oculis nil iucundius quam vitrum rubini colore tinctum spectare, mechanicam sic habe-

Accipe Aurichalei limati vnc. i. salis armoniaci vnc. iij. Mer-

Curiosulus reformator qui in veterum peccatis oculis gestans, suos interrim errantes non videt.

Simplicium vera præparatio & cognitio totius hominis vitam propemodum sibi requirit.

28 TACHENII

curii sublimati uncias duas, misce, inde phiolæ rotundi ventris, hæc erecta non stet, sed prona decumbat in arena, & quando videris sublimatum ascendisse, verte phiolam in calore continuo, donec tota materia rubescat, quod fit 8. horas circiter. Refrigerata & fracta phiola, abluet salia tepida aqua acidum pulverem sparge supra vitrum seu bulliens seu ignitum & intrat, & tingit pulcherrimè.

Sic quoque possumus literas seu figuras polito marmorì calefacto cum sanguine draconis inscribere, cuius acida pinguedo penetrat lapidis porositate, ut de novo poliri possit, ignari vero existimant miraculum & naturæ opus. Idem fieri potest cum Gutta Gemù.

Rumor sine Capite.

Cap. 6.

Circumfertur modus eliciendi ex calcinato silice diureticam vim per alcali destructionem, id est per regulam alcali contrariam cum acidis spiritibus hoc modo. In spiritum salis frustulatim iniiciunt calcem viuam, qui statim
ma-